

خبرنامه حقوق بشر (۶)

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۲۳۷۴

اردیبهشت ماه ۱۳۹۱

دفتر: مطالعات سیاسی

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱.....مقدمه
- ۲.....رویدادهای حقوق بشری مرتبط با ایران
- ۹.....رویدادهای حقوق بشری در منطقه و جهان

خبرنامه حقوق بشر (۶)

مقدمه

ناکامی در به سرانجام رساندن پروژه جنگ روانی علیه فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌دوستانه ایران، غرب را بر آن داشته است تا با طرح ادعاهای تکراری، چهره‌ای خشن و غیرمنطقی، ناکارآمد و تهدیدآمیز از ایران به تصویر کشیده و افکار عمومی جهان را علیه کشورمان برانگیزد. از این رو ارائه گزارش «احمد شهید» گزارشگر ویژه حقوق بشر سازمان ملل متحد و تمدید مأموریت وی از سوی این سازمان، در کنار موضوعاتی همچون تحریم‌های مالی، اقتصادی و تحریم فناوری‌های اطلاعاتی و همچنین مسائل مرتبط با موضوع هسته‌ای ایران در صدد فشار آوردن بر جمهوری اسلامی ایران است تا غربی‌ها به اهداف خود علیه ایران دست یابند.

به همین منظور خبرنامه حقوق بشر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تلاش دارد با اطلاع‌رسانی به‌موقع و پوشش اخبار مرتبط با مواضع و اقدامات کشورهای غربی، نمایندگان محترم را در امر سیاستگذاری کلان، به‌ویژه در زمینه حقوق بشر یاری رساند. شایان ذکر است مطالب و اخبار مندرج، بدون دخل و تصرف آورده شده و به منزله تأیید آنها از جانب دفتر مطالعات سیاسی مرکز پژوهش‌ها نیست. این مطالب به بررسی مهمترین رویدادهای حقوق بشری در فروردین‌ماه تا نیمه اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱ پرداخته است.

رویدادهای حقوق بشری مرتبط با ایران

۱. تحریم‌های جدید آمریکا علیه شرکت‌های ایرانی به بهانه حمایت از

تروریسم و نقض حقوق بشر

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۲۸ مارس ۲۰۱۲ (۹ فروردین‌ماه ۱۳۹۱) تحریم‌های بیشتری را علیه آن دسته از شرکت‌های مهندسی ایران به اجرا گذاشت که ادعا می‌شود با سپاه پاسداران ایران در ارتباطند. این وزارتخانه همچنین افراد و شرکت‌های حمل‌ونقل دریایی را که با شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران همکاری می‌کنند تحریم کرده است.^۱

تحریم‌های جدید شامل شرکت صنعتی دریایی ایران یا «صدرا» شده است. وزارت دارایی آمریکا مدعی است که این شرکت در ایران و ونزوئلا دفاتری دارد و متعلق به قرارگاه خاتم‌الانبیاء است. این وزارتخانه همچنین، شرکت فناوری آب‌های عمیق را هم که مدعی شده زیرمجموعه شرکت صنعتی دریایی ایران است، تحریم کرده است.

وزارتخانه مذکور مدعی شده علت این تحریم‌ها شرکت داشتن در برنامه هسته‌ای و موشکی ایران، حمایت از تروریسم و نقض حقوق بشر است.

۱. برای اطلاع بیشتر به نشانی اینترنتی وزارت خزانه‌داری آمریکا مراجعه کنید:

<http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/tg1509.aspx>

طبق این بیانیه علاوه بر متوقف کردن دارایی شرکت‌ها و مؤسسه‌های مالی خارجی که با شرکت‌های تحریم شده ایران همکاری کنند، این شرکت‌ها مناسبات مالی خود، از جمله دسترسی به حساب بانکی‌شان در آمریکا را از دست خواهند داد. دو شرکت دیگر هم نامشان در تحریم‌های جدید آورده شده که یکی از آنها در سریلانکا ثبت شده است. همچنین دو نفر از همکاران شرکت کشتیرانی ایران به نام‌های سید علاءالدین سادات رسول و علی عزتی نیز در فهرست تحریم‌ها قرار دارند.

۲. بیانیه سنای آمریکا مبنی بر آزادی رهبران بهائیان در ایران

مجلس سنای آمریکا با صدور قطعنامه‌ای در ۳۰ مارس ۲۰۱۲ (۱۱ فروردین‌ماه ۱۳۹۱) خواهان تحریم آن دسته از مقام‌های ایرانی شد که به ادعای آنها در نقض حقوق پیروان اقلیت‌های دینی نقش داشته‌اند و از ایران خواست رهبران بازداشت شده جامعه بهائیان را که به اتهام «اقدام علیه امنیت ملی و جاسوسی برای اسرائیل» محکوم شده بودند، آزاد کند.

بیانیه مجلس سنا، حکومت ایران را به ادعای «اذیت و آزار اقلیت بهایی و نقض مکرر میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر» محکوم کرده است.

دیک دربین، سناتور دمکرات و مارک کرک، سناتور جمهوریخواه از ایالت ایلینوی در مجلس سنا نیز بر این بیانیه تأکید کردند. این درحالی است که یکی از معابد مهم بهائیان در این ایالت قرار دارد.

۳. خودداری سوئیس از تحریم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

وزارت اقتصاد سوئیس در تاریخ ۱۹ آوریل ۲۰۱۲ (۳۱ فروردین ماه ۱۳۹۱) اعلام کرده که در راستای افزایش فشار بر ایران در مورد توقف برخی از برنامه‌های هسته‌ای، یازده شرکت و شهروند جمهوری اسلامی را به فهرست اشخاص حقیقی و حقوقی تحت تحریم افزوده است.

وزارت اقتصاد سوئیس این اقدامات را در راستای هماهنگی با تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه ایران توصیف کرده، اما افزوده است که در این زمینه «استثنایی در مورد بانک مرکزی جمهوری اسلامی منظور شده و این بانک به دلیل اهمیتی که برای اقتصاد ایران دارد، مشمول تحریم قرار نگرفته است».

در ژانویه ۲۰۱۲، بیست‌وهفت کشور عضو این اتحادیه، تعداد دیگری از مؤسسات و شهروندان ایرانی را هدف تحریم قرار دادند و ضمن تحریم بانک مرکزی جمهوری اسلامی، اعلام کردند که واردات نفت از ایران را از آغاز ماه ژوئیه متوقف می‌کنند.

اتحادیه اروپا همچنین هرگونه ارتباط مؤسسات و شهروندان کشورهای عضو با فعالیت‌های نفتی در ایران را ممنوع کرده است.

سوئیس عضو اتحادیه اروپا نیست و تنها ملزم به تبعیت از تحریم‌های سازمان ملل است، اما وزارت اقتصاد این کشور بر هماهنگی با اتحادیه اروپا در زمینه اقدامات تنبیهی علیه برنامه‌های اتمی جمهوری اسلامی تأکید کرده، هرچند تصمیم‌گیری در زمینه تحریم نفتی ایران را به بعد موکول کرده است.

دولت سوئیس که پیش‌تر در تبعیت از قطعنامه‌های مصوب شورای امنیت سازمان ملل، شماری از شهروندان و شرکت‌های ایرانی را تحریم کرده بود، اسامی افراد و مؤسساتی را که به فهرست تحریم‌ها افزوده، اعلام نکرده است. تصمیم سوئیس به خودداری از تحریم بانک مرکزی درحالی اتخاذ می‌شود که بانک‌های این کشور بارها متهم شده‌اند به افراد و مؤسسات نزدیک به حکومت ایران امکان می‌دهند تا از طریق حساب‌های خود در این بانک‌ها، به فعالیت‌های تجاری خارجی ادامه دهند و به این ترتیب، تحریم‌های مالی غربی را تضعیف کرده و فشار ناشی از قطع ارتباط بانکی با ایران را کاهش می‌دهند.

۴. تحریم‌های تازه سازمان ملل علیه افراد و شرکت‌های ایرانی

سازمان ملل متحد در تاریخ ۲۰ آوریل ۲۰۱۲ (اول اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱) دو فرد و یک شرکت ایرانی را با بهانه ارتباط با سپاه پاسداران و با ادعای قاچاق اسلحه به نیجریه به لیست تحریم‌هایش اضافه کرد.

کمیته تحریم‌های سازمان ملل متحد مدعی است این افراد وابسته به نیروی سپاه قدس‌اند و نام آنها را حسین (عظیم) آقاجانی و علی‌اکبر طباطبایی عنوان کرده است. این افراد پیش‌تر به اتهام قاچاق موشک و مواد منفجره و نارنجک به نیجریه در دادگاهی در این کشور حضور پیدا کرده بودند.

علاوه‌بر این افراد، نام شرکت تجاری «بهینه» نیز به این لیست اضافه شده است. به ادعای کمیته تحریم‌های سازمان ملل متحد، این شرکت، یکی از دو شرکتی است که

پیش‌تر در قاچاق اسلحه به کشورهای غرب آفریقا دست داشته است.

سوزان رایس نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد در بیانیه‌ای مدعی شده این افراد که تلاش داشته‌اند اسلحه به نیجریه بفرستند، از اعضای سپاه قدس ایرانند که به هدایت افراط‌گرایی و تروریسم در خارج خاک ایران متهم‌اند.

۵. دستور اجرایی باراک اوباما برای اعمال تحریم فناوری‌های اطلاعاتی علیه ایران و سوریه

باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا در ۲۳ آوریل ۲۰۱۲ (۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱) دستوری را برای اعمال تحریم فناوری‌های اطلاعاتی علیه ایران و سوریه با ادعای اعتراض به نقض حقوق اولیه انسانی، صادر کرد. طبق این دستور اجرایی، افراد و شرکت‌هایی که «فناوری شنود» در اختیار حکومت‌های ایران و سوریه قرار می‌دهند، تحریم شده و دارایی‌ها و اموال آنان مسدود و از دریافت روادید برای ورود به آمریکا نیز محروم خواهند شد. رئیس‌جمهوری آمریکا مدعی شده است که حکومت‌های ایران و سوریه از فناوری‌های مخابراتی برای شناسایی و سرکوب مخالفان خود استفاده می‌کنند. چندی پیش خبرگزاری رویترز مدعی شد که یک شرکت چینی با وجود تحریم‌های بین‌المللی، ۱۳۰ میلیون دلار تجهیزات مخابراتی «رهگیری و شنود» به ایران فروخته است.

در این راستا «کنستانتین دولگوف» نماینده تام‌الاختیار روسیه در امور حقوق بشر با انتشار بیانیه‌ای در پایگاه اینترنتی وزارت خارجه روسیه در ۷ اردیبهشت‌ماه

۱۳۹۱ به انتقاد از نقض حقوق بشر و تحریم فناوری‌های اطلاعاتی آمریکا علیه ایران و سوریه پرداخت و تأکید کرد که آمریکا با سر دادن شعار دفاع از حقوق بشر و دمکراسی بر اهداف سیاسی خود سرپوش می‌گذارد. وی گفت این سند اساساً با هدف افزایش فشار علیه دولت‌های مخالف آمریکا از طریق اعمال محدودیت در محصولات و فناوری‌های پیشرفته صادر شده است و این اقدامات در تضاد با استانداردهای بین‌المللی بوده و تلاش‌ها را برای حل مسائل منطقه به‌ویژه در سازمان ملل تضعیف می‌کنند.

۶. اقدام هتاکانه کشیش آمریکایی به اسلام و سوزاندن قرآن

پس از هتاک‌های متعدّد سربازان آمریکایی در افغانستان و عراق به قرآن و نمادهای مذهبی، این بار کشیش آمریکایی، تری جونز در اقدامی گستاخانه در ۲۹ آوریل ۲۰۱۲ (۱۰ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱) با بهانه حمایت از یوسف ندرخانی، یک کشیش پروتستان که به دلیل تغییر دین خود از اسلام به مسیحیت و خودداری از بازگشت به دین اسلام در ایران، بازداشت شده، قرآن کریم و تصویری از حضرت رسول اکرم (ص) را سوزاند.

تصاویر این قرآن‌سوزی به‌صورت زنده از شبکه اینترنت پخش شد. پیش از این، وزارت دفاع آمریکا از وی خواسته بود که با درنظر داشتن عواقب این اقدام و امنیت سربازان آمریکایی، از تصمیمش برای سوزاندن قرآن صرف‌نظر کند. سال گذشته برنامه‌ریزی وی برای اقدامی مشابه، زمینه‌ساز اعتراضاتی گسترده در افغانستان شد.

این اقدام‌تری جونز بازتاب چندانی در رسانه‌های آمریکا نداشته و واکنش‌های اندکی به آن نشان داده شد. این درحالی است که با ادعای حمایت از آزادی مذهبی به دخالت در قوانین داخلی کشورها می‌پردازند ولی با اتخاذ رفتار متناقض در این زمینه از کنار هرگونه بی‌حرمتی و هتاک‌ی به مذاهب دیگر چشم‌پوشی می‌کنند.

۷. ادعای گزارشگران حقوق بشر سازمان ملل مبنی بر فشارهای قضایی بر

مدافعان حقوق بشر در ایران

گزارشگران حقوق بشر سازمان ملل متحد، در بیانیه‌ای مشترک در چهارم می ۲۰۱۲ (۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱) مدعی شده‌اند که روند بازداشت و صدور حکم‌های سنگین برای به اصطلاح فعالان حقوق بشر در ایران ادامه دارد و از دولت خواسته‌اند تا اطمینان حاصل کند مدافعان حقوق بشر به دلیل فعالیت‌های مشروع و قانونی خود، هدف برخورد و ارباب قرار نمی‌گیرند.

احمد شهید، گزارشگر ویژه حقوق بشر سازمان ملل در امور ایران نیز به‌طور مشخص به وضعیت نرگس محمدی، که به اتهام اجتماع و تبانی علیه امنیت ملی و تبلیغ علیه نظام بازداشت شده است، اشاره کرده و مدعی شده نشانه‌ای از افزایش روند سرکوب فعالان در زمینه دفاع از حقوق بشر در ایران است.

رویدادهای حقوق بشری در منطقه و جهان

۱. اقدام بی‌سابقه شورای حقوق بشر در تصویب پنج قطعنامه علیه نقض

حقوق بشر توسط رژیم صهیونیستی

در نوزدهمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل در ۲۳ مارس (۴ فروردین ماه ۱۳۹۱) جامعه بین‌المللی با وجود مخالفت‌های آمریکا و برخی دیگر از کشورهای غربی، به‌طور بی‌سابقه‌ای با تصویب پنج قطعنامه پی‌درپی جنایات گسترده و نقض فاحش حقوق بشر توسط رژیم صهیونیستی در اراضی اشغالی فلسطین و جولان را به‌شدت محکوم کرد.

نماینده آمریکا در هر پنج بار تلاش کرد تا با حمایت بی‌چون و چرا از رژیم اشغالگر قدس جلوی تصویب قطعنامه‌های پی‌درپی علیه متحد نامشروع خود در منطقه را بگیرد که هر بار با مخالفت گسترده کشورهای عضو شورای حقوق بشر با شکست فاحش روبرو شد به‌طوری که قطعنامه‌ها تنها با یک رأی مخالف آمریکا تصویب شدند.

پاکستان به‌عنوان هماهنگ‌کننده گروه اسلامی در ژنو به نمایندگی ازسوی کشورهای اسلامی، قطعنامه‌های حق تعیین سرنوشت مردم فلسطین، وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، شهرک‌سازی اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی از جمله بیت‌المقدس شرقی و بلندی‌های جولان، پیگیری گزارش هیئت حقیقت‌یاب سازمان ملل متحد درخصوص تجاوز به غزه را معرفی کرد.

براساس قطعنامه‌های مصوب، یک هیئت حقیقت‌یاب بین‌المللی جدید برای تحقیق

پیرامون شهرک‌سازی غیرقانونی اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی توسط شورای حقوق بشر تأسیس می‌شود. همچنین از دولت سوئیس خواسته شده است هرچه سریع‌تر کنفرانس عالی‌رتبه امضاکنندگان کنوانسیون چهارم ژنو را برای بررسی موارد نقض حقوق بشر دوستانه بین‌المللی توسط اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی را تشکیل دهد.

صهیونیست‌ها که در ارتکاب جنایات و دست زدن به هرگونه تجاوزی، به دلیل اطمینان خاطر داشتن از حمایت‌های گسترده آمریکا و دیگر مدعیان غربی و استفاده ابزاری آنها از نهادهای بین‌المللی، خود را از هرگونه بازخواست و مؤاخذه مصون می‌دانستند، تصویب این قطعنامه‌ها را با وجود مخالفت‌های حامیان‌شان به‌ویژه آمریکا، ضربه‌ای بزرگ بر پیکره رژیم نامشروع خویش می‌دانند. از این رو مقام‌های رژیم صهیونیستی در ۲۶ مارس ۲۰۰۷ - ۲۰۱۲ فروردین‌ماه ۱۳۹۱ اعلام کردند که این رژیم به دلیل تصمیم شورای حقوق بشر سازمان ملل برای تحقیق در شهرک‌های یهودی‌نشین در کرانه باختری، روابط و همکاری خود را با این نهاد قطع کرده است. اسرائیل همچنین مانع ورود هیئتی از سازمان ملل شد که قصد داشت تأثیرات ساخت شهرک‌های یهودی‌نشین را بر زندگی فلسطینیان بررسی کند.

۲. اعتراض فعالان حقوق بشری در ژنو علیه نقض حقوق بشر توسط رژیم

صهیونیستی

حدود هزار و پانصد فعال حقوق بشری در کشورهای اروپایی قرار بود در اعتراض به نقض حقوق بشر توسط اسرائیل و برای شرکت در کمپینی با نام «به فلسطین خوش آمدید» در ۲۷ و ۲۸ فروردین‌ماه ۱۳۹۱ از فرودگاه‌های کشورهای مختلف در اروپا عازم تل‌آویو شوند، اما رژیم صهیونیستی با اعمال فشار به شرکت‌های هواپیمایی اروپایی، پرواز فعالان حقوق بشر به فلسطین اشغالی را لغو کرد و بر این اساس مانع پرواز بیش از ۵۰ درصد از کسانی که می‌خواستند بخشی از این کمپین اعتراضی باشند، در فرودگاه مبدأ شد. از این رو بسیاری از این فعالان در فرودگاه‌های مختلف کشورهای اروپایی دست به تظاهرات زدند. بزرگ‌ترین تظاهرات در ژنو سوئیس برگزار شد و مأموران امنیتی این کشور، گذرنامه‌های شماری از افراد را توقیف و با فعالان حقوق بشری برخورد کردند. پیش‌تر نیز جمع زیادی از فعالان حقوق بشر در سوئیس به مناسبت «یوم‌الارض» و در اعتراض به حمله نظامی رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۶۷ به فلسطین، علیه این رژیم تظاهرات کردند.

۳. تقاضای وکلای وزارت خارجه آمریکا برای رد شکایت منافقین به‌منظور

خروج از فهرست گروه‌های تروریستی کاخ سفید

گروهک منافقین در شکوائیه‌ای در فروردین‌ماه ۱۳۹۱ از وزیر امور خارجه آمریکا خواسته که ظرف مدت ۳۰ روز درباره حذف نام سازمان مجاهدین خلق از فهرست

گروه‌های تروریستی خارجی کاخ سفید، تصمیم‌گیری کند، اما وکلای وزارت خارجه آمریکا می‌گویند که فرآیند حذف یا ابقای نام سازمان مجاهدین خلق (گروهک منافقین) در این فهرست نیازمند بررسی‌های دقیق در میان اطلاعات فوق سری است و خواستار پرهیز دستگاه قضایی این کشور از هرگونه دخالت در تصمیمات دولتی شدند و این تصمیم را بسیار حساس در سطح امنیت ملی آمریکا و موضوعی مرتبط با مسائل حقوق بشر دانستند.

به گفته این وکلا هرگونه تلاش برای ورود یا دخالت قوه قضائیه در روند این تصمیم‌گیری «بدعتی خطرناک و نگران‌کننده» است و «قاضی باید این شکایت را رد کند». این درحالی است که هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا، ماه گذشته گفته بود که همکاری مجاهدین خلق (منافقین) در تعطیل کردن اردوگاه اشرف را در تصمیم‌گیری ایالات متحده درباره ماهیت این گروه مهم می‌داند.

۴. پایان اخراج ۱۶۰۰ نفر از منافقین از اردوگاه اشرف

وزارت کشور عراق در تاریخ ۳۰ فروردین‌ماه ۱۳۹۱ اعلام کرد اخراج ۱۶۰۰ نفر از اعضای گروهک تروریستی منافقین از اردوگاه العراق الجديد (اشرف سابق) به اردوگاه لیبرتی به اتمام رسیده است.

از میان اعضای گروهک منافقین حدود هزار نفر خواهان بازگشت به ایرانند و چهل نفر دیگر به کشورهای اروپایی منتقل می‌شوند.

در جریان انتقال این گروهک به اردوگاه لیبرتی، اعضای گروهک منافقین اسنادی

که ارتباط آنها را با رژیم صدام و برخی سیاستمداران کنونی عراق از جمله فهرست العراقیه برملا می‌کرد، سوزانده‌اند.

وزیر حقوق بشر عراق از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی که تاکنون همه منافقین را قبول نکرده و به آنها پناهندگی نداده‌اند انتقاد و ادامه حضور منافقین در عراق را نقض قانون اساسی این کشور توصیف کرد و از کشورهای خارجی خواست نسبت به دادن پناهندگی به این عده از منافقین به سرعت عمل کنند و از اعضای منافقین نیز خواست اگر تمایل دارند، می‌توانند تقاضای بازگشت به کشورشان را مطرح سازند زیرا آنها نمی‌توانند در عراق بمانند.

۵. اعتراضات در بحرین

- برخورد پلیس با تظاهرات هزاران بحرینی در حمایت از یک زندانی سیاسی
هزاران نفر از معترضان بحرینی در تاریخ ۶ آوریل ۲۰۱۲ (۱۸ فروردین ماه ۱۳۹۱) در حمایت از عبدالهادی الخواجه، فعال حقوق بشری زندانی که حدود دو ماه است در اعتصاب غذا به سر می‌برد، به خیابان‌های منامه آمدند و درحالی که عکس‌هایی از این زندانی سیاسی را در دست داشتند با پرتاب گاز اشک‌آور و ماشین‌های آب‌پاش پلیس مواجه شدند.

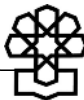
عبدالهادی الخواجه، از سرشناس‌ترین فعالان حقوق بشری در بحرین، پس از ۵۸ روز اعتصاب غذا از زندان راهی بیمارستان شد. وی که اعتصاب غذایش را در اعتراض به حکم حبس ابد خود آغاز کرده بود، در جریان اعتراض‌های سال گذشته

بحرین بازداشت و توسط دادگاه ویژه امنیت بحرین به تلاش برای براندازی رژیم در این کشور محکوم شد. سازمان‌های حقوق بشری در بحرین خواستار آزادی وی شده‌اند. همزمان دختر آقای الخواجه در جریان تجمع اعتراضی روز ۱۷ فروردین‌ماه که در حمایت از پدرش برگزار شده بود، دستگیر شده است.

- سرکوب معترضین به برگزاری مسابقات فرمول ۱

در همین حال با آغاز برگزاری مسابقات اتومبیل‌رانی جایزه بزرگ فرمول ۱ بحرین، هزاران معترض به خیابان‌های این کشور آمدند و با برخورد نیروهای امنیتی مواجه شدند. در این میان یک جوان معترض در جریان این تظاهرات کشته شد. برگزاری مسابقات اتومبیل‌رانی فرمول ۱ بحرین سال گذشته به دلیل مساعد نبودن شرایط امنیتی لغو شده بود. امسال با وجود دعوت معترضان برای تظاهرات در مخالفت با برگزاری مسابقات، رژیم بحرین بر برگزاری آن اصرار داشت و خواست‌های مطرح شده برای لغو مسابقات اتومبیل‌رانی فرمول ۱ را بی‌مورد خوانده و آن را به سود «افراد تندرو» دانسته و اعلام کرده بود اعتراضات، مسابقات فرمول ۱ را مختل نمی‌کند. درحالی که معترضان، برگزاری این مسابقات را مشروعیت دادن به دولتی که به سرکوب خشونت‌بار مخالفانش ادامه می‌دهد، می‌دانستند. رژیم بحرین حتی از ورود گروهی از خبرنگاران به بحرین جلوگیری کرد و تنها به خبرنگارانی اجازه ورود به این کشور را داد که سابقه پوشش خبرهای مسابقات فرمول ۱ را داشتند.

بسیاری از فعالان حقوق بشر که خواهان لغو برگزاری این مسابقات بودند، تأکید می‌کردند که برگزاری این مسابقات، تمرکز جامعه جهانی را از اعتراضات به

سمت این مسابقه منحرف می‌کند. مخالفان دولت بحرین که عمدتاً از شیعیان این کشورند، می‌گویند لغو این مسابقات می‌تواند تلنگری به جامعه جهانی باشد تا به دولت بحرین فشار آورد که روند اصلاحات را سرعت بخشد.

در این اعتراضات که با خواست اصلاحات و دمکراسی همراه بود، ده‌ها نفر از فعالان و معترضان به‌دست نیروهای امنیتی دستگیر شدند. نیروهای امنیتی برای سرکوب این اعتراضات، اقدام به پرتاب گاز اشک‌آور و نارنجک‌های بی‌حس‌کننده و شلیک بمب‌های صوتی کردند. ولی در نهایت این مسابقات که به اصرار رژیم بحرین و تحت تدابیر شدید امنیتی برگزار شد، جامعه جهانی را با ماهیت ریاکارانه این رژیم آشنا کرد.

- انتقاد عفو بین‌الملل از بحرین برای زیر پا گذاشتن حقوق بشر

سازمان عفو بین‌الملل در ۲۹ فروردین‌ماه ۱۳۹۱ گزارش داد که نقض حقوق بشر در بحرین به‌رغم پذیرش توصیه‌های کمیته بین‌المللی حقیقت‌یابی از سوی دولت بحرین، همچنان ادامه دارد. این سازمان همچنین اضافه کرد که بحرین در برقراری عدالت در برابر معترضان ناکام مانده و اصلاحاتی که کمیته حقیقت‌یاب در پایان فعالیت خود در بحرین بر ضرورت انجام آنها در نظام سیاسی، قضایی و امنیتی تأکید کرده محقق نشده‌اند.

این سازمان با اشاره به گذشت بیش از یک سال از شروع موج اعتراض‌ها در بحرین تأکید کرد که در این مدت، تعدادی از شهروندان بحرینی که از سیاست‌های دولت انتقاد کردند کشته و زخمی شده و گروهی از شهروندان، بدون هرگونه محاکمه

به زندان‌های طولانی‌مدت محکوم شده‌اند. این نحوه برخورد دولت بحرین با معترضان، موجب افزایش سقف مطالبات آنها و حتی دعوت برای سرنگونی نظام شده است.

این گزارش همچنین از تلاش دولت بحرین برای متقاعد کردن جامعه بین‌المللی که کشور در راه اصلاحات حرکت می‌کند در حالی که دستگاه‌های امنیتی این کشور به اقدامات ضدقانونی نظیر شکنجه و به‌کارگیری خشونت فوق‌العاده در برابر معترضان ادامه می‌دهند، انتقاد کرد. همچنین در اعتراض به محاکمه تعدادی از افسران جزء نیروهای امنیتی که وظیفه آنها فقط اجرای دستورات است اعلام شد که این اقدام دولت بحرین نشان می‌دهد دولت مذکور در مجازات عاملان اصلی که دستور کشتار را صادر کردند، کوتاهی کرده است.

سازمان عفو بین‌الملل در پایان گزارش خود از دولت بحرین خواست به قول‌های خویش مبنی بر آزادی تمامی زندانیان و محاکمه عاملان کشتار و شکنجه مردم، جامه عمل بپوشاند. همچنین خواستار آزادی فوری و بدون قید و شرط زندانیان سیاسی، به‌ویژه ۱۴ نفر از رهبران سرشناس مخالفان و مدافعان حقوق بشر شده که توسط دادگاه‌های نظامی به حبس‌های طولانی‌مدت محکوم شده‌اند.

گزارش عفو بین‌الملل که در آستانه برگزاری مسابقات فرمول ۱ در بحرین ارائه شده، نشان می‌دهد که با وجود وعده‌های داده شده برای انجام اصلاحات، نقض حقوق بشر در بحرین همچنان ادامه دارد و بنا بر آماری رسمی که از سوی این سازمان منتشر شده، در یک سال گذشته بیش از ۴۰ نفر کشته و ۱۶۰۰ نفر به‌دست

حکومت بحرین، زندانی شده‌اند. همچنین اعمال شکنجه معترضان بحرینی از طرف نیروهای آل‌خلیفه مطرح شده و به خشونت فراوان نیروهای امنیتی در برخورد با معترضان و استفاده از گازهای اشک‌آور علیه آنان اشاره می‌کند که در ماه‌های گذشته به مرگ بسیاری از انقلابیون بحرینی منجر شده است.

۶. انتقاد عفو بین‌الملل از عربستان سعودی به خاطر حبس یک فعال حقوق بشر
سازمان عفو بین‌الملل با انتشار بیانیه‌ای در ۲۸ فروردین‌ماه ۱۳۹۱ از دولت عربستان سعودی به دلیل محکوم کردن یک فعال حقوق بشری به چهار سال زندان، به شدت انتقاد و اعلام کرد که صدور حکم چهار سال زندان و پنج سال ممنوعیت سفر برای «محمد صالح الباجدی» توسط یک دادگاه مخفی، نشانگر نقض آشکار حقوق اساسی وی است.

به گفته عفو بین‌الملل، دادگاه، ظاهراً او را در اتهاماتی نظیر مشارکت در تأسیس یک نهاد حقوق بشری، تخریب وجهه کشور از طریق رسانه‌ها، دعوت از خانواده‌های زندانیان برای اعتراض و نگهداری کتاب‌های ممنوعه، گناهکار شناخته است. وی در واقع به دلیل استفاده از حقوق خود در زمینه آزادی بیان و تجمع، محکوم شده است که نوعی جرم‌تراشی برای او است. این فعال حقوق بشر بیش از یک سال را بدون اینکه قادر باشد وکیل خود را ببیند در بازداشت به سر برده و در نهایت نیز در یک روند رسوای قضایی، حقوقش نقض شده است. وی صلاحیت دادگاه را نیز به دلیل اینکه به وکلایش اجازه حضور و دفاع داده نشده بود، زیر سؤال برد و به

رسمیت نشناخت.

پیش‌تر هم سازمان عفو بین‌الملل با انتشار گزارشی درباره وضعیت زندانیان سیاسی در عربستان سعودی از مقامات آن کشور خواسته بود زندانیان سیاسی را که فقط به اتهام تلاش برای بیان مسالمت‌آمیز اعتراض خود دستگیر شده‌اند، آزاد کنند. شایان ذکر است پس از گذشت یک سال از برنامه اعتراضی موسوم به «روز خشم» در شهر ریاض، حداقل ۶ نفر از معترضان که قصد داشتند در آن برنامه شرکت کنند، همچنان در زندان به سر می‌برند که پنج نفر از آنها با گذشت یک سال از زمان بازداشتشان، نه رسماً متهم شده‌اند و نه در دادگاه حضور یافته‌اند. این درحالی است که نگهداری افراد در زندان فقط به اتهام اینکه قصد داشتند در یک برنامه اعتراضی شرکت کنند، غیرمعقول و برخلاف وجدان عمومی است، اما مقامات سعودی این اقدامات را با ادعاهای امنیتی انجام می‌دهند. نیروهای امنیتی عربستان در جریان اعتراضات سال گذشته صدها نفر را به‌ویژه در مناطق شرقی آن کشور بازداشت کردند که برخی از آنان هدف انواع شکنجه و بدرفتاری مأموران امنیتی قرار گرفته‌اند و مقامات مسئول باید فوراً در این‌باره تحقیقات مستقلی را انجام دهند.

۷. برگزاری دادگاه آندرس برویک، عامل کشتار نروژ

محاکمه آندرس برویک، شهروند نروژی که در ژوئیه سال گذشته ۷۷ نفر را در بمبگذاری و حمله مسلحانه در نروژ به قتل رساند، در ۱۷ آوریل ۲۰۱۲ آغاز شد و تا ده هفته ادامه پیدا کرد و وی پنج روز فرصت دفاع از خود را خواهد داشت.

برویک در روز ۲۲ ژوئیه سال گذشته، در لباس مبدل پلیس، یک خودروی بمبگذاری شده را در نزدیکی ادارات دولتی در اسلو منفجر کرد که به مرگ هشت نفر انجامید. پس از این حمله به جزیره اوتویا، محل برگزاری اردوی تابستانی جوانان حزب حاکم نروژ رفت و تعداد زیادی از شرکت‌کنندگان در این اردو را به گلوله بست. در این حمله هم ۶۹ نفر کشته شدند که بسیاری از آنها با شلیک مستقیم گلوله به ناحیه سر، جان خود را از دست دادند.

وی که دارای گرایش‌های راست افراطی است، در مانیفستی که قبل از قتل‌ها در اینترنت منتشر کرد، گفته بود که «در جنگ برای دفاع از اروپا در مقابل تهاجم مسلمانان است». او معتقد به جنگ صلیبی علیه مسلمانان و حامیان آنها در اروپاست و در توضیح اقدام خود استدلال کرده بود که می‌خواسته نروژ و اروپا را از تبدیل شدن به «مستعمره مسلمانان» نجات دهد.

وی طی بیانیه‌ای در جریان محاکمه‌اش در اسلو به عمل خود مباحث کرده و گفته که آن را تکرار خواهد کرد. او در پایان بیانیه‌اش گفت که در دفاع از نروژ در برابر مهاجرت و چندفرهنگی عمل کرده است.

در اینجا این نکته حائز اهمیت است که گرایش راست افراطی که در اروپا در حال رشد بوده و منجر به چنین فاجعه‌ای شده است، گرایشی نژادپرستانه، مخالف مهاجرت غیراروپاییان به خصوص مسلمانان به اروپا و به‌طور خلاصه اسلام‌ستیز است. درحالی که غرب با شعارهای حمایت از حقوق بشر و مبارزه با تروریسم، کشورهای مخالف خود را تحت فشار برای پذیرش خواسته‌های خویش قرار می‌دهند، اما فردی که مرتکب مرگبارترین کشتار پس از جنگ جهانی دوم شده، هرچند به

بمبگذاری و حمله به یک اردوگاه جوانان اذعان کرده، اما در برابر اتهام تروریسم و قتل‌عام اعلام بی‌گناهی می‌کند و اگر دادگاه سلامت روانی او را صحت بگذارد، به احتمال بسیار زیاد زندانی خواهد شد، در غیر این صورت، در بیمارستان روانی بستری می‌شود. این درحالی است که حداکثر مدت‌زمان زندانی شدن وی ۲۲ سال است.

۸. هشدار مسکو به واشنگتن پیرامون طرح حقوق بشر آمریکا درباره

روسیه

سفیر کرملین واشنگتن در ۵ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱ به کاخ سفید هشدار داد طرح حقوق بشر آمریکا درباره روسیه که بر مبنای آن قصد تنبیه مقامات روس را دارد، روابط دو کشور را دچار خدشه می‌کند و کنگره آمریکا نباید در سال جاری طرح موسوم به «سرگئی ماگنیتسکی» را با توجه به «روابط تجاری دائمی معمولی» آمریکا - روسیه، به رأی بگذارد و اگر این طرح در کنگره به رأی گذاشته شود تأثیر منفی فراوانی بر روابط آمریکا و روسیه خواهد گذاشت و توانایی روسیه برای همکاری با واشنگتن در موضوعات مختلف را کاهش می‌دهد.

«سرگئی ماگنیتسکی» از کارمندان بنیاد «هرمیتیج کپیتال» بود که در سال ۲۰۰۹ میلادی و بعد از سپری کردن یک سال در زندان‌های روسیه از دنیا رفت. برخی گزارش‌ها حکایت از آن دارند که ماگنیتسکی بر اثر شدت شکنجه از دنیا رفته است. کشته شدن این فرد در روسیه موجب شدت گرفتن انتقادات آمریکا از روسیه در

زمینه حقوق بشر شد و به همین علت گزارشی به نام این فرد در کنگره آماده شد که در صورت بررسی و تصویب آن، واشنگتن تنبیهاتی را علیه مقامات روسی اعمال می‌کند.

۹. تشدید تنش میان چین و آمریکا در پناهنده شدن یک فعال حقوق بشر چینی به سفارت آمریکا در پکن

«چن گوانگچن» وکیل نابینا که یکی از معترضین به وضعیت حقوق بشر در چین است، در ۲۲ آوریل ۲۰۱۲ (۳ اردیبهشت ماه ۱۳۹۱) از خانه‌اش در روستای دونگ شیگو در استان شاندونگ در شرق چین، که از آن حفاظت می‌شد، گریخت، با این حال مقامات تا روز ۲۶ آوریل متوجه فرار وی نشدند.

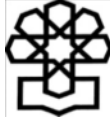
یک سازمان حقوق بشری چین مستقر در آمریکا می‌گوید چن گوانگچن احتمالاً به سفارت آمریکا در پکن پناه برده باشد و مذاکراتی بین مقامات دو کشور در جریان است، اما مقامات سفارت حاضر به اظهار نظر نشده‌اند. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه و تیموتی گایتنر وزیر خزانه‌داری آمریکا از پکن دیدار می‌کنند و چن گوانگچن خواستار ملاقات با هیلاری کلینتون شده و گفته به‌خاطر تهدیدها دیگر نمی‌خواهد در کشورش بماند.

وی که پس از مستند ساختن موارد بدرفتاری سیاست دولت در محدود ساختن جمعیت اکثر خانواده‌ها و افشای سقط جنین اجباری هفت هزار زن در استان شاندونگ به چهار سال زندان محکوم شده بود، از پایان دوره محکومیتش در سال

۲۰۱۰ در حبس خانگی به سر می‌برد.

این ناراضی چینی پس از فرار از حبس خانگی در یک پیام ویدئویی خطاب به نخست‌وزیر چین گفت که خواهان تحقیق درباره ضرب‌وشتم اعضای خانواده‌اش شده است. براساس گزارش‌های دریافتی، برادر و برادرزاده و کسانی که به فرار آقای چن کمک کرده‌اند، توسط پلیس بازداشت شده‌اند. ناوی پیلائی، کمیسر حقوق بشر سازمان ملل، نسبت به وضعیت آقای چن و خانواده‌اش ابراز نگرانی کرده و هیلاری کلینتون نیز خواستار آزادی آقای چن شده است.

دولت چین نیز به دنبال کاهش تنش با آمریکا بر سر این ناراضی چینی، گفته است که آقای چن که نابیناست می‌تواند درخواست کند برای تحصیل به خارج از کشور برود.

شماره مسلسل: ۱۲۳۷۴

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه حقوق بشر (۶)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: سمانه احمدخان بیگی

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: زهره الهیان (نماینده تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر)

ویراستار ادبی: قاسم میرخانی

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۲/۱۸